ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: **Ing. A. Š.,** proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje,** se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, zastoupen advokátem Mgr. Vlastimilem Škodou, se sídlem Řetězová 2, Děčín, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2010, č.j. 1102/SZ/2010-4, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 5. 2011, č. j. 78 Ad 8/2010 - 32,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 5. 2011, č. j. 78 Ad 8/2010 - 32 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalovaný (dále též „stěžovatel“) podal včas kasační stížnost proti v záhlaví uvedenému rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, jímž bylo pro nezákonnost zrušeno shora uvedené rozhodnutí žalovaného a rozhodnutí Magistrátu města Děčín, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, ze dne 15. 3. 2010, čj. 12205/2010/DEC a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Dále bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení a o vrácení soudního poplatku.

Nejvyšší správní soud vyšel z tohoto skutkového stavu:

Žalobkyně je poživatelkou příspěvku na péči (§ 7 a násl. zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách – dále jen „zákon č. 108/2006 Sb.“). Žalobkyně dne 25. 1. 2010 nastoupila do ústavní péče Rehabilitačního ústavu Kladruby, který byl ukončen dne 15. 4. 2010. V průběhu této ústavní léčby byla v měsících únoru a březnu propouštěna na propustku na víkendy k rodině. Magistrát města Děčína jako správní orgán I. stupně shora

uvedeným rozhodnutím zastavil žalobkyni ode dne 1. 2. 2010 výplatu příspěvku na péči, protože žalobkyně je umístěna od 25. 1. 2010 v ústavní péči zdravotnického zařízení (Rehabilitační ústav Kladruby). Odvolání žalobkyně bylo shora uvedeným rozhodnutím žalovaného zamítnuto a napadené rozhodnutí potvrzeno. V odůvodnění je uveden odkaz na § 14a zákona č. 108/2006 Sb. s tím, že do doby trvání ústavní péče je třeba započítat také dobu, kdy žalobkyně pobývá na propustce v domácím prostředí, protože v tomto případě není léčení ve zdravotnickém zařízení ukončeno.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalovaného žalobkyně uvedla, že její pobyt ve zdravotnickém zařízení nebyl nepřetržitý, protože byla na propustku propouštěna na víkendy k rodině. S odkazem na § 14a zákona č. 108/2006 Sb. navrhla zrušení rozhodnutí žalovaného a vrácení věci k dalšímu řízení.

Krajský soud, který zrušil rozhodnutí správních orgánů obou stupňů pro nezákonnost, uvedl, že z právní úpravy (§ 14a a § 7 zákona č. 108/2006 Sb.) nepochybně plyne, že po dobu, kdy o osobu splňující podmínky vzniku nároku na příspěvek na péči, pečuje zdravotnické zařízení ve smyslu zákona č. 108/2006 Sb., neměl by být příspěvek na péči oprávněné osobě již poskytován., jelikož péče o tuto osobu není jinou fyzickou osobou poskytována., péči již zajišťuje zdravotnické zařízení. Podle názoru krajského soudu poskytování péče o osobu oprávněnou ať již ze strany zdravotnického zařízení či jiné fyzické osoby je třeba vyhodnocovat z hlediska jejího skutečného naplnění v reálném životě, tj. rozhodující je kritérium fakticity poskytované péče, a nikoliv z hlediska formálního, kdy by se jen přihlíželo k tomu, zda oprávněná osoba je či není evidována v péči nějakého zdravotnického zařízení bez ohledu na skutečný průběh této hospitalizace. Zákonodárcův akcent na fakticitu poskytované péče při výplatě příspěvku je zřejmě patrný z § 14a věta první zákona č. 108/2006 Sb., která hovoří o tom, že příspěvek na péči se nevyplácí, jestliže je oprávněné osobě po celý kalendářní měsíc poskytována zdravotní péče formou ústavní péče. Dále zákonodárcův akcent na fakticitu poskytované péče při výplatě příspěvku nepochybně vyplývá i z § 14a věta druhá zákona č. 108/2006 Sb., kde je pojednáno o naplnění podmínek celého kalendářního měsíce, a to v tom směru, že tato podmínka není splněna, pokud k přijetí do zdravotnického zařízení došlo první den v kalendářním měsíci nebo k propuštění z tohoto zařízení došlo poslední den v kalendářním měsíci. Konečně, akcent zákonodárce na fakticitu poskytované péče při výplatě příspěvku zřetelně vyplývá i ze skutečnosti, že zákonodárce přiznává nárok na příspěvek na péči za celý kalendářní měsíc v plné výši, a nikoli jen v alikvotní výši i v případech, kdy péče oprávněné osobě byla poskytována jinou fyzickou osobou, byť i pouze jen jeden den v kalendářním měsíci, jak je patrno z § 14a věta čtvrtá zákona č. 108/2006 Sb.

Krajský soud uzavřel, že oba správní orgány pochybily, když zaujaly názor, že v případě žalobkyně je třeba vycházet z formální evidence Rehabilitačního ústavu Kladruby o hospitalizaci žalobkyně v tomto zdravotnickém zařízení bez ohledu na skutečný pobyt žalobkyně v tomto zařízení a tedy bez ohledu na rozsah skutečně poskytované péče o její osobu tímto zdravotnickým zařízením. Krajský soud se tedy neztotožnil se závěrem správních orgánů, že do doby trvání ústavní péče ve zdravotnickém zařízení z hlediska výplaty příspěvku na péči je nutno započítat i dobu, kdy oprávněná osoba pobývá na propustce v domácí péči. Je sice pravda, že v daném případě léčba

žalobkyně v rehabilitačním ústavu, zahájená 25. 1. 2010, trvala i v měsících únoru a březnu 2010, když během této doby nedošlo k jejímu ukončení, nicméně v předmětné věci má význam pro výplatu příspěvku na péči skutečnost, že během tohoto období, a to alespoň jeden den v každém kalendářním měsíci, byla žalobkyni poskytována pomoc ze strany jiné fyzické osoby během jejího pobytu na propustky z rehabilitačního zařízení, v místě jejího bydliště. Pokud žalobkyně pobývala v průběhu své léčby v rehabilitačním zařízení i nějaké období v domácím prostředí na propustky, nepochybně jí vznikly náklady spojené s péčí o její osobu při tomto pobytu, které by měly být hrazeny právě z příspěvku na péči.

Krajský soud v závěru uvedl, že v dalším řízení bude nutné, aby byl ze strany správních orgánů prověřen průběh léčby žalobkyně v Rehabilitačním zařízení Kladruby z hlediska jejího propouštění na propustky do domácí péče v kalendářních měsících únor a březen 2010 a výsledek tohoto prověření se promítl do jejich rozhodnutí.

Kasační stížnost stěžovatel opřel o § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tedy o nezákonnost spočívající v nesprávném právním posouzení krajským soudem.

Stěžovatel uvedl, že nesouhlasí s právním názorem krajského soudu, že nárok na výplatu příspěvku na péči je nutno posuzovat nikoli s ohledem na splnění formálních podmínek, ale pouze s ohledem na faktický stav. Ust. § 14a bylo do zákona č. 108/2006 Sb. začleněno jeho novelou provedenou zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Zákonodárce tímto doplněním zákona, jak vyplývá z důvodové zprávy, chtěl zabránit stavu, kdy by docházelo k duplicitě vyplácených prostředků z veřejných rozpočtů. Podle názoru stěžovatele trvala v daném případě ústavní léčba po celé období od 25. 1. 2010 do 15. 4. 2010, a to i za stavu, kdy byla žalobkyně propouštěna na propustky. Z § 26 odst. 3 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, vyplývá, že i propuštění na propustku je součástí léčby, neboť k němu dochází z léčebných důvodů. Akceptací výkladu, který použil krajský soud, by byl záměr zákonodárce v podstatě popřen a tento výklad by mohl vést i ke zneužívání příspěvku na péči.

Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně navrhl, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázala na napadený rozsudek krajského soudu, který považuje za zákonný.

Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost takto:

Předmětem kasační stížnosti je otázka aplikace a interpretace § 14a odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., který zní:

Příspěvek se nevyplácí, jestliže je oprávněné osobě po celý kalendářní měsíc poskytována zdravotní péče formou ústavní péče v nemocnici nebo odborném léčebném ústavu, nejde-li o poskytování sociálních služeb podle § 52; to neplatí v případě, kdy je s oprávněnou osobou do ústavní péče v nemocnici nebo v odborném léčebném ústavu přijata podle zvláštního právního

předpisu jako průvodce fyzická osoba, která byla uvedena v žádosti o příspěvek, popřípadě ohlášena podle § 21 odst. 1 písm. d) nebo § 21 odst. 2 písm. c) jako osoba poskytující pomoc. Podmínka celého kalendářního měsíce není splněna, pokud k přijetí do zdravotnického zařízení uvedeného ve větě první došlo první den v kalendářním měsíci nebo k propuštění z tohoto zařízení došlo poslední den v kalendářním měsíci. Výplata příspěvku se zastaví od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém byla oprávněná osoba do zdravotnického zařízení přijata, není-li podle § 21a odst. 1 ohlášeno propuštění z tohoto zařízení. Výplata příspěvku se obnoví od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém pobyt oprávněné osoby ve zdravotnickém zařízení netrval po celý kalendářní měsíc.

Konkrétně jde o právní posouzení důsledků toho, že žalobkyně byla v průběhu pobytu v Rehabilitačním ústavu Kladruby v měsících únoru a březnu 2010 několikrát propuštěna na propustku do domácího ošetření. Nejvyšší správní soud k tomu poznamenává, že právní názor krajského soudu na řešení této situace z hlediska možného vyplácení příspěvku na péči není z odůvodnění napadeného rozsudku zcela jasný. Není totiž úplně zřejmé, zda krajský soud zaujal buď názor, že žalobkyni má být přiznána „alikvotní" část příspěvku na péči za dny, které na propustku strávila v domácím prostředí, nebo zda jí má být za měsíce únor a březen 2010 přiznán celý příspěvek na péči, protože jí nebyla v těchto měsících poskytována zdravotní péče v rehabilitačním ústavu po celý kalendářní měsíc, a to opět proto, že v průběhu těchto kalendářních měsíců byla několik dní na propustku v domácím prostředí. Podle názoru Nejvyššího správního soudu však ani jeden z těchto dvou právních názorů není správný.

Příspěvek na péči je dávkou, která je konstruována jako měsíční dávka. Znamená to, že i když v některých případech by oprávněná osoba splňovala podmínky nároku jen po část kalendářního měsíce, poskytne se jí příspěvek za celý kalendářní měsíc. Ještě jinak řečeno, oprávněná osoba může obdržet příspěvek na péči buď za celý kalendářní měsíc, nebo žádný příspěvek neobdrží. Výslovně je tato právní konstrukce stanovena § v 13 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., podle něhož *splňuje-li oprávněná osoba podmínky nároku na příspěvek jen po část kalendářního měsíce, náleží příspěvek ve výši, v jaké náleží za kalendářní měsíc.*

Z uvedeného je zřejmé, že požadavek, aby žalobkyni byla uhrazena alikvotní část příspěvku na péči za dny, kdy na propustku pobývala v domácí péči, by byl v rozporu se zákonem.

Na rozdíl od krajského soudu, Nejvyšší správní soud neklade důraz na fakticitu poskytované péče o toho, kdo pobírá příspěvek na péči. Podle § 7 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. se příspěvek na péči poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby za účelem zajištění potřebné pomoci. Podle § 19 odst. 1 tohoto zákona je příjemcem příspěvku oprávněná osoba (s výjimkami stanovenými v § 19 odst. 2 a v § 20 tohoto zákona). Závislost na pomoci jiné osoby je podmínkou pro přiznání nároku; jinak je ovšem zcela v dispozici oprávněné osoby, jak s příspěvkem na péči naloží. Podle názoru Nejvyššího správního soudu právně relevantní skutečností je pouze propuštění oprávněné osoby z ústavu; jinak vyjádřeno, skutečnost, že v průběhu pobytu v ústavu byla oprávněná osoba propuštěna na propustku do domácí péče, aniž by byla propuštěna z ústavu, znamená, že byla splněna podmínka § 14a odst. 1 věta první. Opačný názor by mj. též

znamenal, že oprávněná osoba by obdržela za totéž období dvojí plnění – jednak příspěvek na péči, jednak zdravotní péči formou ústavní v odborném léčebném ústavu. Takový výklad by byl nepochybně v rozporu s úmyslem zákonodárce.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná a podle § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. V dalším řízení krajský soud, vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, žalobu zamítne. Vzhledem k rozhodnutí ve věci Nejvyšší správní soud již nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne v novém rozhodnutí krajský soud (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. listopadu 2011

JUDr. Petr Průcha
předseda

senátu